VI. évfolyam — Csáktornya, 1889. márczius 31-én — 14 szám

Szerkesztőségi iroda:
Főtér, Szt.-Ferencziek háza, emelet, balra. — Szerkesztővel értekezni lehet *mindennap* 11 és 12 óra között. — A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény **Margitai József** szerkesztő nevére küldendő.

Kiadóhivatal:
Fischel Fülöp könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak nyilttérek és hirdetések.

Hirdetések jutányosan számittatnak

MURAKÖZ

MAGYAR és HORVÁT NYELVEN MEGJELENŐ TÁRSADALMI, ISMERETTERJESZTŐ és SZÉPIRODALMI HETILAP.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

A „Muraközi tiszti önsegélyző szövetkezet", a „Csáktornyai takarékpénztár", a „Muraközi takarékpénztár" az „Alsó-Muraközi-Takarékpénztár" és „Önsegélyző-szövetkezet" s a Muraköz-hegyvidéki közművelődési „Önképző-kör" hivatalos közlönye.

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . 4 frt
Fél évre . . . . 2 frt
Negyed évre . . . 1 frt
Egyes szám 10 kr.

Hirdetések még elfogadtatnak:
Budapesten: Goldberger A. V. és Eckstein B. hird. iroda. Bécsben: Schalek H., Dukes M., Oppelik A., Daube G. L. és társánál és Heradl Brünben: Stern M.

Nyilttér petitsora 10 kr.

Előfizetési Felhivás.

A második évnegyed elején tiszteletteljesen kérjük lapunk t közönségét az előfizetés megujitására s általában lapunk szives támogatására!

Lapunk eddigi programmjához hiven, főleg Muraközzel foglalkozott, hogy hazánk e kiváló határpontját kulturális és közgazdasági tekintetben emelje, hogy az a szomszéd közel vidékek lakóival lépést tarthasson s a haladó kor szinvonalán a szellemiekben ugy mint az anyagiakban fenn tudja magát tartani.

A vallásosság és a hazafiság érzelmének ápolására s a magyarnyelv terjesztésére kiváló gondot forditottunk. Emellett a hirek rovatában tekintettel voltunk a megyére, a hazára és a nagyvilágra. Tettük ezt részint lapunk magyar, részint horvát részében.

Igyekezetünk mindig az volt, hogy lapunk magyar közönsége ép ugy, mint a muraközi horvát ajku olvasó ne csak meglelje a maga olvasni valóját, hanem az őt ki is elégitse.

Hogy kiváló nagy dolgokat nem müveltünk, hogy lapunk nem elsőrangu közlöny, az nem rajtunk mulott, hanem a vidéki szerény viszonyokon. Főczélunkat elértük, mert a muraközi népet hozzászoktattuk az olvasáshoz; szent kötelességünknek ismerjük, hogy azt a jóra tovább is vezessük!

A »Muraközt«, közös tulajdonunkat az előhaladás és a nép minden igaz barátjának (előfizetőnek és munkatársnak egyaránt) az uj évnegyedben is további szives jóakaratába ajánlván, vagyunk kitünő tisztelettel

A szerkesztő.

A magyarnyelv a nem magyar ajku iskoláinkban.

A »Muraköz« egyik régebbi számában felvettetett a magyarnyelv oktatásának kérdése a nem magyar iskolákban.

Czikkiró nagyon helyesen sorolja el ott ama nehézségeket, melyekkel a tanitónak ily iskolákban meg kell küzdenie.

Állitásai egytől egyig megegyeznek mindazon esetekkel, melyek másutt is, hogy kimondjam: itt is, hol én működöm, előfordulnak. E szerint mondhatjuk, hogy biz ez általános baj.

De czikkiró csak is az általános bajok leleplezésével foglalkozván ugy látszik, nem igen ismeri a különös bajokat, amelyekkel némely helyen a tanitónak meg kell küzdenie.

Ily különleges bajról bátorkodom ezuttal a nevezett czikkhez mintegy toldalékul pár sort irni.

Az ördög mindenütt üzi gonosz játékát: belemarkol egyesek legszentebb dolgaiba, megbontja a családi boldogságot, nem hagyja érintetlenül a községek ügyeit sem és belenyul országok békés fejlődésébe is.

És e tekintetben a mi iskolánknak is bőven kijut a maga része.

Mert léteznek nálunk is, akik belemarkolnak a község társadalmi életébe s pár év óta arra törekszenek, hogy a község társadalmi fejlődését megakassszák hazafias irányát megváltoztassák s a hazafiatlanság kártékony magvát benne elhintsék.

Más szóval: vannak akik a nép között a magyarság elleni gyülöletet ápolják, földmivelőinket ellenszenvre bujtogatják s a meleg hazafiui érzelmekre vakmerően törnek.

»Tota magyarija je za nikaj! kaj nam toga treba!« (Ez a magyarság semmire sem való! minek nekünk az!«

Ily kifakadásokat hallani pár év óta nálunk nyilvános helyeken.

És eme hazafiatlan kifakadások — habár lassu — de szüntelen folyása elárasztja immár az iskolát is!

Csak három eset történt nálunk ez év kezdetén, hogy némely szülők bizonyos elszántsággal, sőt éles hangon követelék az iskolától, hogy gyermeköket csak tanitsa horvátul, nekik a magyarra szükségük nincs — mondák teljes nyomatékkal.

Mire mutat ez? Arra, hogy az illetők jól intézik munkájukat.

Husz évi tapasztalat folytán mondhatjuk, hogy a szülők mindenkor örömüket fejezték ki azon, ha gyermekök a magyar nyelvben haladást mutattak. És ime most pár év óta nagy számban ellenszegülnek, gyermeköknek magyar könyvet venni vonakodnak.

Hogy pedig az általános és oly könnyen el nem hárithato bajok közepett eme speciális ragály mennyire akadályozza s elkeseriti az embert törekvéseiben, arról beszélni is felesleges.

El kell ugyan ismernünk, hogy községünk lakosságának nagyobb része kellő togékonysággal s érzékkel bir a hazaszeretet, valamint a magyar nyelv tanulása iránt is, de ki nem zárkózhatunk azon aggodalomtól, hogy a rosszakaratu bujtogatás következtében itt ott már-már fölmerülő ellenhangok tovább szállva, megmételyezik az egész nép tiszta érzelmét s a hazafiatlanság posványába döntik!

És ezen is, valamint száz más bajon a tanitó maga nem segithet!

Dráva Vásárhely, márcz.

Gerencsér Gy.

CSÁMNOK.

Panasz.

A szép tavasz közelget,
Az erdő már zöldebb lett;
Nyájas zephyr lengedez,
Egész világ örvendez,
Csak az én szünn szomoru,
Emészti a komor bu.

A kikelet virányán
Felhangzik a csalogány:
Büvös bájos danája,
S nem vidulok reája.
Vajjon mi okozza ezt?
Honnan, honnan e kereszt?

Vigan eserg a kis patak,
S mindenütt virág fakad.
A természet kivirul,
De a tél még mindig dul
Szivemben! Oh hogy van az!
Ámor mondd rá: nem igaz.

Mert nem levél hütelen
Hozzám, bájló érzelem!
Megérdemlem még talán,
Hogy életem hajnalán
Felkelj te nap! fölöttem,
Hogy fényedben fürödjem!

Balassa Bálint.

Indulathullám.

Emészt a bősz harag ... reszkess!
E szív boszuja lánggal ég ...
S már áldozatot néz s keres
Gonosz! te lész a martalék.

Igen! te lész az áldozat ...
Az Istenemre esküszöm!
Te lész, te gyáva kit lecsap
A mennykövek haragtüze.

Szivem egére zuditá
A vészt, orkánszerü dühöd,
Es rája mély sebet, szivány!
Kérlelhetlen kezed ütött.

S miért? ... megérdemeltem tán? ...
Nem! ... ezt te más okból tevéd:
Mert gőgödnek nem áldozám,
Belém a tört azért veréd.

Hah! a kilövelő sugár,
Mely veremből reá szökik . . .
Elégeti lelked! . , s porrá
Házát . . . e bősz karok törik.

De ne! . . . Igy int az örök Lény.
— Bocsáss, — miként már én tevém!
Nyugodj meg a keresztövén,
S ne állj boszut! »az az enyém.«

Es igy teszek. Lohadj harag,
S te lángoló hoszu kihülj!
Hisz szép a béke áldozat,
S rut a hoszu . . . szért kerüld!

Kerüld s enyhülj te vérző szív,
Es boldogitson a tudat:
Hogy az „Ur felkentjének" hiv
Tanitvány és szolgája vagy.

Zágráb, 1889. febr. 11.

Horváth István Honor
szt. fer. r áldozár.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Bucsuestély.** Buchberger Fülöp volt urad. pénztárnok és takarékpénztári igazgatóságitag tiszteletére, aki Csáktornyáról Keszthelyre tette át lakását, e hó 25-én a „Szolranye" asztaltársaság meghatóan bucsuestélyt rendezett a „Hattyu" diszteremben. A bucsuestélyen az asztaltársaság tagjain kivül megjelentek a távozónak volt tiszttársai, a takarékpénztár képviselői, helybeli barátai és tisztelői közül számosan; mert valóban Csáktornyán és a vidéken nincs ember, aki őszinte szivből ne fájlalná Buchberger ur távozását. Az estélyen összejöttek mintegy 50-nen, akik a megjelent ünnepeltet zajosan megéljenezvén, helyet foglaltak a szög alaku hosszu asztalnál. Az asztalfőnél az ünnepelt ült, jobbján Luperszbek tiszttartó elnök, balján Ziegler közjegyző h. diszszónok. Az asztaltársaság elnöke üdvözölvén a meg elenteket, az első felköszöntőt Ziegler mondotta, aki szép szavakban méltatta az ünnepeltnek polgári erényeit, tiszta jellemét, férfias magaviseletét, páratlan becsületességét, megnyerő modorát; visszatekintett az ünnepeltnel való 28 évi ismeretségére, amelyből néhány érdekes epizódot emlitett fel; szavait a távozó éltetésével végezte, amire lelkes, szünni nem akaró éljenekben tört ki a jelenlevő társaság. Felköszöntőket mondottak még részint több zben Ziegler, Wollák, Belányi Kollarits (versben), Luperszbek, Kayser Weisz, Pálya, Margitai és az ünnepelt, aki az ovációt meghatottan köszönte meg. A felköszöntők — egy kettő kivételével — mind az ünnepelte vonatkoztak, aki itt léte alatt polgártársai ismerősei és barátai őszinte szeretetét és rokonszenvét kitünő tulajdonainál fogva, főleg szerénysége és kedves modora által a legnagyobb mértékben meg tudta nyerni. Távozása alkalmából mi is hozzárulunk tisztelői sorában jó kivánságainkkal s őszintén kivánjuk neki, hogy ne képezzék a Muraközben töltött évek életének java részét, hanem szülőföldén találja fel teljes szerencséjét és boldogságát.

— **Bucsuszó.** Végleg távozván Csáktornyáról, fájó szivvel bucsuzom el e helyen mindenkitől, különösen azon kedves ismerőseimtől és barátaimtól, akiktől szóval nem bucsuzhattam el. Lelkem mélyéből fakadt hálával köszönöm számos éven át irányomban tanusitott szives jóakaratukat és barátságukat! Kérem tartsanak meg engem tovább is szeretetükben! Én soha, de soha nem fogom Önöket elfeledni! Isten mindnyájukkal! Keszthely, 1889. márcz. 28. Buchberger Fülöp

— **Köszönetnyilvánitás.** A „Csáktornyai Takarékpénztár" t. igazgatósága 30 frtot, a „Muraközi Takarékpénztár" t. igazgatósága pedig 20 frtot kegyeskedett a helybeli jótékony nőegyletnek a szegények között leendő kiosztás végett adományozni. Fogadja a fent nevezett két egyesület tekintetes igazgatósága a szegények irányában tanusitott eme jó indulatáért e téren is az egylet leghálásb köszönetét. Csáktornya, márczius 27. Jeney Gusztáv egyl. titk.

— **Csáktornya** város mult évi számadásának összeges kimutatását Deák József, a város érdemes pénztárnoka külön füzetben adta ki s küldötte be hozzánk is. A részletes számadást már lapunk egyik januári számában közöltük, ezuttal felemlitjük, hogy a bevétel és kiadás egyenlege 43917 frt 3 és fél krajczárt tesz ki.

— **A déli vasuttársaság** igazgatósága elhatározta, miszerint május 1-től szeptember 30 ig nagyobb távolságokra is ad ki menettérti jegyeket mérsékelt áron, hosszabb érvényességi tartammal. Ez intézkedés nagyon figyelemre méltó. Az ártáblázatokat legközelebb az igazgatóság közzé fogja tenni, akkor mi is tudatjuk azokat t. olvasóinkkal.

— **A csáktornyai** magyar népzenekar ujra összeszedte magát Sárkuti Sándor primás vezetése mellett. Ezuttal oly kitünően van szervezve a 10 tagból álló társulat, hogy a szigorubb biráló igényeit is képes kielégiteni. A társulat tagjai a legutóbbi bucsuestélyen mutatták be magukat nagyobb körben s a jelenvoltak elismerését teljesen sikerült megnyerniök. Csak muradjanak sokáig együtt teljes számban, a pártolás a közönség részéről nem fog elmaradni. Ajánljuk a jó zenekart a közönség szives jóindulatába!

— **Öngyilkosság.** E hó 25-én délután 3 órakor a Dráva innenső oldalán fekvő kis erdőcskében Buchsbaum varazsdi szabó egy fűzfára felakasztotta magát. Zalamegye területén követtetvén el az öngyilkosság, a varazsdi rendőrség, amely gyermekek által első sorban értesült az esetről, sürgönyileg hozta a főszolgabirói hivatalnak tudomására az öngyilkosságot. A főszolgabiró ur és a járásorvos ur azonnal a helyszinére mentek. Az öngyilkos Varazsdra szállittatott. Felesége és 9 gyermeke siratja a szerencsétlen halálát. Az öngyilkost zilált anyagi viszonyai aminek részben saját könnyelmüsége volt az oka, kergették a szomoru tett elkövetésére.

— ***Meghivó.*** A perlaki társaskör a csáktornyai dalárda szives közreműködésével f. évi április hó 6-án a perlaki városi vendéglő nagytermében dalestélyt rendez. Belépti dij személyenkint 70 kr. Kezdete 8 órakor. A tiszta jövedelem fele részben a társasköri könyvtár, fele részben a szegény tanulókat segélyző egylet javára fordittatik, miért is felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. A dalestély müsorozata: 1. Egressy, Szózat. 2. Rieger. Borus az ég. 3. Huber. Hej, be szennyes. 4. Huber. Édes lánykám. 5. Huber Honvédek csatadala. 6. Rieger. Alföldi legény. 7. Huber. Kerekes András. 8. Huber. Nemzeti zászló.

— ***Kinevezés.*** A stridói állami népiskolához Horváth Gyula ugyanottani rend. s tanitó nevezteteett ki gazgatónak.

— ***Az időjárás*** a közelmult napokban nem igen mutatta, hogy tavaszelő hónapjában vagyunk. E hó 27-én erős é-zaki szél másfél napig tartó esőt hozott, amely elöntötte a lapályos helyeket. A Trnava kiáradt s Csáktornya és Polstrau között kimosta a vasuti töltést ugy, hogy a vonatok 24 óráig nem közlekedhettek tovább mint Csáktornyáig. E hó 28-án helyreállittatott a közlekedés Pragerhof felé. — Ugyancsak Stridóról irják, hogy ott a mélyebben fekvő kertek vizzel voltak borítva s az utakon patakzott a viz. E nap délutánján Stridón a gyermekekre való tekintetből az előadás szünetelt.

— **Megyei hirek.** Festetich Tassilo gróf a keszthelyi m. kir. gazd. tanintézetnek 12 ezer frt értékü telket ajándékozott, amelyre fogják legközelébb épiteni a czélnak megfelelő tanintézetet. — A keszthelyi csónakozó egylet 10 évi közgyülését e hó 17-én tartotta meg. Az egylet vagyona jelenleg 19039 frt 82 kr. Az egylet elnöke dr Csanády Gusztáv. — Rácz Ferencz alsó-lendvai káplán Pinkafőre helyeztetett át; helyébe Dancsecs János ment Zala-Egerszegről. — Zala Lövőn Taschy Imre elnöklete alatt a Körmendtől A.-Lendváig épitendő vasut ügyében népes értekezlet volt. Bizottságok alakultak, amelyek oda fognak működni, hogy a tervezett vasut mielőbb kiépüljön. — Göncz Vendel dobronaki 23 éves földmivelő a feletti bánatában, hogy néhány forint át elvesztette, e hó 19-én felakasztotta magát. — A Mura folyót a veszélyeztetett Alsó Szemenye alól uj mederbe fogják vezetni. — József napján (márcz. 19-én) Bodnár János keszthelyi gazdász a Balatonban elkezdte a fürdést s — amint a „Keszthely" irja — azóta rendesen fürdik naponta. Hogy naponta fürdik, azt elhisszük, de hogy a Balatonban, azt már nem. — Gelsén felgyujtották e hó 11-én a jegyző szalmakazalját s amig a lakosok az oltással foglalkoztak, addig a község másik oldalát gyujtották fel. Elégett 3 istálló és pajta.

— Dohányzók figyelmébe. Mióta a dohány és szivarnemek árait felemelték, azóta mint a statisztika bizonyitja a czigarettázás óriási mervben emelkedett. Szolgálatot vélünk tehát tenni a dohányzóknak, ha figyelmüket Wlach Albert Bécsben elő házanktiara (Mariahilferstrasse 58) felhivjuk, kinek szabadalmazott „imperial szivarka töltő-gepe (80 krtól 1 frt 30 ig) a legnagyobb méltányát igenyli. E czigaretta-keszitőgép, mely munkaképességre nézve minden hasonló készitményt felülmul, épugy vékony hölgyczigaretták, mint szivárvastagsagu czigaretták készitésére alkalmas, a legjobb, a mi e nemben készül. A kedvelt nickelből van készitve, csinos alakja folyan minden dohányzó asztal diszét képezi, rendkivüli könnyü kezelése következtében, ugy hölgyeknek, mint férfiaknak kellemes időtöltésül szolgál, de hasznos is, mert e gáppel a legfinomabb dohanyból keszitett egy czigaretta ang egy és negyed krba kerül, és ehez csakis egy kész 5 kros specialitás czigaretta hasonitható. Hasonló figyelmet érdemel e czégnek gazdag czigaretta hüvely raktara, melyben tobb mint 500 a legujabb egyptusi, török, orosz és fantázia hüvelyvignetták arany és szinnyomásban vannak képviselve. A nevezett szeg kivánatra szivesen küldi ingyen és bérmentve gazdag ujdonta katalogusat, melyhez egy több mint 200 különféle hüvely vignetta mintával ellátott eredeti iv Houblon papir van melekelve. A legérdekesebb, ha valaki egy imperial czigarettatöltő geppel egyszersmind megbozatja magának 1 frt 50 krért e czigaretta hüvelyek diszmintagyüjteményét, mely az 5 0-at messze tulhaladó a legkülönfelebb és legszebb hüvelyeket tartalmazza.

— A „Budapesti Hirlap" a lefolyt hetek politikai viharaiban, küzdelmeiben jobban bebizonyitotta, mint valaha, hogy merészen lobogtatott zászlajan ez az egyetlen jelszó áll: magyarság. Lángoló szózatai, melyeket napról napra kibocsátott, élénk visszhangot keltettek az országban, s tokozták a „Budapesti Hirlap" népszerüségét; elterjedtsége pedig eddig páratlan fokra emelték. A „Budapesti Hirlap" máris olvasói közt találja az ország legkiválóbb intelligenciáját, mely megértette, hogy e lapban a magyar nemzeti politika nyer legpregnánsabb kifejezést. A „Budapesti Hirlap" sikerének egyéb tényezői a regtek maradnak: a kitünően szervezett szerkesztőség, s a közönségnek gyors és hü kiszolgálása, tekintet nélkül a kötelezettségekre.

Minden fontosabb bel- vagy külföldi esemény felől rendes levelezőn kivül saját külön tudósitó értesit közvetlenül, a távirati szolgálat immár oly tökéletesen van berendezve, hogy elmondhatjuk: nem történik a világon semmi jelentékeny dolog a nélkül, hogy a „Budapesti Hirlap" arról rögtön ne adjon hü és kimeritő tudósitást A „Budapesti Hirlap« politikai cikkeit Kaas Ivor báró, Rákosi Jenő, Grünvald Béla, Balogh Pál irják más kiváló hazai publicistákkal hiven a lap független, magyar párférdekeket nem, csak nemzeti érdekeket ismerő szelleméhez. Politikai hirei széleskörü összeköttetések alapján, a legmegbizhatóbb forrásokból származnak. Az országgyülési tudósitásokat a gyorsirói jegyzetek alapján szerkeszti s az ülés külsőségeit vidám csevegésekben tárgyalja. Magyarország politikai és közélete felöl távirati értesülésekkel látnak el rendes levelezők, minőkkel minden városban, söt nagyobb községben is bir a lap. Európa összes metropolisaiban Londontól Konstantinápolyig saját tudósitók vannak, a kik ugy az ott történő eseményeket, mint az elektromos dróton oda futó hireket rögtön megtáviratozzák. A külföldi rendes tudósitókon kivül minden fontosabb esemény felöl a szerkesztőség külön kiküldetésü tagjai adnak gyors és bő értesitést. A „Budapesti Hirlap" e célokra havonkint oly összeget fordit, mint a mennyi ezelött 10 évvel még egy egy hirlap egész költségvetése volt; de sikerült is elérnie, hogy ma a legjobban, leggyorsabban értesülő organuma a sajtónak. A „Budapesti Hirlap« tárcarovata a lapnak egyik erőssége s mindig gondot fordit rá, hogy megmaradjon előkelő szinvonalán. A közgazdasági rovatban a magyar gazda, birtokos, iparos, kereskedő megtalálja mindazt, a mi tájékozására szükseges. A regénycsarnokban csak kiváló irók legujabb müveit közöljük. — Az előfizetés föltételei: Egész évre 14 frt, félévre 7 frt, negyedévre 3 frt 50 kr., egy hóra 1 frt 20 kr. Az előfizetések vidékről legczélszerübben postautalványnyal eszközölhetők következő cim alatt: A „Budapesti Hirlap" kiadóhivatalának, IV. kerület, kalap-utcza 16. szám.

Muraköz multjából.

— Egy 1723-ik évben kelt kézirat nyomán. —

Utasitás

az urad. irnok részére

Én Marianna Althán gróf özvegye, mint gyermekeim természetes és törvényes gondnoka Jablunszky András Józsefnek mint Muraköz szigete uradalmi irnokának meghagyom; és pedig:

1-ör. Az irnok a Mindenhatót szeme előtt tartván, élete legyen — Istennek kedves — keresztény katholikus.

2-or. Kötelessége az irnoknak a prefektus, mint hivatalbeli főnöke irányában teljes tisztelettel viseltetni, az uradalmi ügyekben a prefektus által kiadott rendeleteket pontosan és engedelmesen teljesiteni. Valamint másrészről ismét a prefektus is, mint az uradalom irnoka és szolgája irányában szintén illöleg viseltetni tartozik.

3-or. Mindenek fölött az irnok kötelessége, naponkint reggel és pedig mindjárt napkelte után, a prefektus uradalmi irodájában megjelenni és az uradalmi ügyekre vonatkozó utasitásokat hiven, serényen és engedelmesen teljesiteni, nem kevésbé tartozik a protokolumokat, jegyzékeket, szóval mnden rendü uradalmi irományokat nemcsak rendben tartani, hanem mindazt ami a hivatalban irásban, javaslat képében és utasitásokban előadatik, a legszigorubb titokban tartani; a szerint se szóbeli, se irásbelileg, bárkinek is azokból a legparányibbat is elárulni, kifecsegni, vagy azokról bárkivel is levelezni, — önön magától, a prefektus tudta nélkül, akár szóbeli, akár irásbeli rendeletet kibocsájtani, — hanem mindenben és mindenütt köteles engedelmességével eljárni.

4-er. Komolyan eltiltatik az uradalmi irnok, az alattvalókkal bármily ürügy alatt méltatlanul bánni, hasonlólag eltiltom, hogy valamint az uradalmi irnok, ugy más uradalmi tiszt irásbeli beleegyezésünk nélkül akár az uradalom területén, akár pedig annak szomszédságában valami tulajdont megszerezzen az alattvalóknál marháját — bár mi czimen — tartassa, vagy végre az alattvalókkal részből vettessen, mint hogy az ily cselekmény, az egésznek elkoboztatását — vonná maga után.

5-ör. Midőn ezennel komolyan utasitom az uradalmi irnokot, hogy jelen utasitásomat pontról pontra hiven és kiváló szorgalommal teljesitse — azon körülménnyel szemben, hogy mindenről megemlékezni és az utasitásba beszoritani teljes lehetetlen, elvárom: hogy jelen utasitásomat több izben; de negyedévenkint legalább is egyszer figyelemmel át fogja olvasni és előforduló eseteknél a netán az utasitásomban nem emlitett munkát mint hü szolga, nemcsak hogy végzendi, hanem mint különben jó szorgalmas és serény irnoktól másként nem is várható — becsületes szolgához megfelelöleg hiven teljesitendi is, hogy reá bizott hivatalának tiszta lelkiismeretéhez hiven, becsülettel, esküje szerint megfeleljen.

Azon esetre pedig, ha netán az uradalom az uradalmi irnokot szolgálatában többé megtartani, avagy ö maga is többé szolgálni nem akarna, ha egyéb körülmény az azonnali elbocsáttatását nem tenné szükségessé, ugy egyik és másik részről is egy negyed évi felmondás megállapittatik.

Ellenben legalázatosabb hivatala elfoglalása és esküjének letétele után, saját elelmezése, évi fizetése és deputatuma, alább következő módon állapittatik meg és pedig:

A számtartói hivatalból.

Készpénzben	80 frt.

A tárnagyi hivatalból.

Marhahust	4 mázsát
Hizott disznót	1 db.
Öreg tyukot	20 „
Ludat	1 „
Tyuktojást	200 „
Sót	75 fontot
Zsirt	40 „
Turót	30 „
Faggyu gyertyát	16 „

A kasznári hivatalból.

Buzát	3 mérőt
Rozsot	20 „
Hüvelyest	2 „

Az uradalmi pinczéből

Bort	18 akót

Zöldséget szükséghez képest az uradalmi kertből a lehetséges zöldség helyet egy darab kertet, hogy a szükségletet maga termeszthesse.

Savanyu káposztából	4 akót

Fából aránylag a szükséghez képest.

Egy tehén tartása — télen az uradalmi takarmányból, nyáron részére uradalmi legelőn.

Azon esetre, ha uradalmi ügyekben utazni kénytelen napi dijjul 56 kr.

6-or. A fenntjelzett fizetésen és deputatumon kivül, ne merészelje bármi czimen, bármily csekélységet is elsajátitani, minthogy ellenkező esetben, az eltulajdonitottak visszatéritésén kivül, kegyvesztésemmel és az elkövetett hütlenséghez képest, még más büntetéssel is meg fog fenyittetni.

Kiadtam Bécsben 1723 ik évi január hó 1.

Marianna Althan gróf özvegye
szül. Pignatelli.

Közgazdaság.

Az első magyar általános biztositó-társaság e hó 26-dikán tartotta rendes évi közgyülését Károlyi Gyula gr. elnöklete alatt. A közgyülés határozatképességének konstatálása után elnök megnyitó beszédében kiemeli, hogy a közgyülés tárgyát az alapszabályok módositása is képezi. A módositások főleg a 27, 38, 39, 52, és 57. §§-ra vonatkoznak. A társaság első alakuló közgyülésén, 1855. márczius 13-án a kormányzó testület következőképen lett megválasztva: A választmány állott az elnök és alelnökön kivül 12 tag és 6 póttagból; az igazgatóság 5 igazgató és a vezérlő igazgatóból; a vizsgáló bizottmány 6 tagból, összesen állt a kormányzat 32 tagból A mai javaslat visszatérés a régi rendszerhez, mely jónak és helyesnek bizonyult. Az 57. §. módositása a részvényesek számára és előnyére nagy horderejü intézkedést tartalmaz. Aránylag nem sok idő alatt gyüjtött össze a társaság nyereménytartalékot, melyből 1876. és 1879-ben a részvényesek javára 2.100.000 frtot fordithattak az alaptőkének 3 millió forintra történt felemelésére. Azóta ujra nevezetes összegre gyült e nyereménytartalék, mely ha a teljes 3 millió forintot eléri, tovább nem lenne szaporitva. De szaporitása nem is szükséges, mert 31 évi tapasztalat mutatja, hogy még mostoha esztendőkben sem kellene azt soha igénybe venni. Az eddig a nyereménytartalék növelésére szánt hozzájárulásból jövőre egy „külön tartalékalapot« kiván a társaság megteremteni, és ha egyszer e külön tartalékalap, jelentékenyebb összegre fog emelkedni, a részvényesek még a kedvezőtlen üzletévekben is számithatni fognak 160 forint osztalékra Az elnök e megnyitó beszéde után felolvastatott az igazgatóság jelentése, mely szerint a mult évben a tüzbiztositási osztály kedvezőbb eredményt mutat, mint 1887-ben; ellenben a jég és szállitmányi üzletágak veszteséggel zárattak le. A tüz és szállitmányi dijtartalék 1.848,530 frt 13 krt tesz: ezenkivül a társaság különféle tartalékai ez évben is jelentékenyen emelkedtek. Ugyanis: az életbiztositási dijtartalék 13,414,568 forint 10 krajczárra, a nyereménytartalék 2.302,983 frt 4 kr., a tisztviselők segély és nyugdij alapja 498,688 frt 71 krra a »Lévay-alap« 67,819 frt 17 kr., a dunaparti házadó tartalék 54,348 frt 15 kr. Az árfolyam különbözeti tartalék, mely tavaly teljesen felemésztetett, az idei mérleg szerint 300,000 forintot tesz. E tartalék a mult évben gyült össze, de ezenkivül még 90,800 frt 50 krnyi tartalék van azon értékpapirok árfolyam különbözetében, melyeket az 1888 évi deczember hó 31-iki árfolyam szerint vehettek volna fel, de tényleg kisebb értékkel lettek a mérlegben felvéve. A zárszámadásban kimutatott és 765,553 frt 98 krt tevő nyeremény felosztására nézve javasolja az igazgatóság, hogy az alapszabályszerü levonások után fenmaradó 457,509 frt 74 krnyi tiszta nyereményből 1-ör az alapszabályok 60 §-a d) pontja értelmében közhasznu czélokra, az évi eredmény 1 százalékának megfelelő összeg, u. m. 7638 frt 54 kr. adassék 2-or osztalékul minden egész részvény után 152 frt és igy összesen 456,000 frt fizettessék ki; 3-or a fenmaradt 1509 forint 74 krajczárnyi összeg a jövő évi számlára irattassék elő. A közgyülés az igazgatóság összes javaslatát változatlanul fogadta el, a felmentvényeket megadta és végül megválasztotta uj választmányi tagokul: Hodossy Imre, Heinrich István, Mendl István, báró Nikolics Fedor, gróf Nádasdy Ferencz, Steiger Gyula, gróf Wenckheim Frigyes, gróf Zelénski Róbert, gróf Zichy Béla; uj igazgatósági tagokul: Schosberger Zsigmond Ullman Károly Pál, gróf Zichy Nándor; uj felügyelő bizottsági tagokul: gróf Batthyány Géza, Jekelfalussy Lajos gróf Szápáry Gyula.

FELELŐS SZERKESZTŐ

MARGITAI JÓZSEF

VI TEČAJ. VU ČAKOVCU 31. MARCIUSA 1889. BROJ 14

Uredničke pisarne: Glavni pijac, frateska hiža, lève na kondignaciji. — S urednikom moči je svaki dan govoriti med 11 i 12 vurom. — Sve pošiljke tičuće se zadržaja novinah, naj se pošiljaju na ime Margital Jožefa urednika vu Čakovec.

Izdateljstvo: Knjižara Fischel Filipova kam se predplata i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

Predplatna cena je:
Na celo leto . . . . . 4 fit
Na pol leta . . . . . 2 fit
Na četvert leta . . . . 1 fit

Pojedini broji koštaju 10 kr.

Obznane se poleg pogodbe i fal računaju.

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći družtveni znanstveni i povučljivi list za puk.
Izlazi svaki tijeden jedenkrat i to: vu svaku nedelju.

Službeni glasnik: „Medjimurskoga podpomagajućega činovničkoga družtva „Čakovečke šparkasse", „Medjimurske sparkasse", „Dolnjo-Medjimurske šparkasse" i „Podpomagajućega družtva" „Gornjo-Medjimurskoga kulturnoga družtva".

Od iztoka na zapad.

Čudnovito je gospodin Bog vu naturi sve stvoril, človek sa slabom svojom pametju neprerazme niti nemore dopreti do one nedohitne tajnosti božanske, kojom ovaj svet ravna i upravlja.

Osobito zaslužuje našu pozornost med ostalimi onaj naravski process, po kojem se sve po svetu prama zapadu ravna, sve tam nagiblje.

I samo ljudstvo se je od iztoka, najme iz Azije prama zapadu najpredi vu Europu, zatim dalje po zapadnih stranah širiti počelo, dok je napokon prije 400 let po Krištofu Columbusu za Ameriku zeznalo ter se i tam naselilo.

Ovak celi živući svet giblje se od iztoka prama zapadu.

Žita sve vrsti donešene su od iztoka; znamo, da su hrž iz Azije vu Europu donesli Avari. Sadovno drevje, naročito breskve i marulice donešene daleko iz iztočne Perzije, slava doseljena je k nam iz visinah azijatskih a za črešnju takaj znamo, da ju je glasoviti gostoljubitel Lucullus k nam preselil.

Nekoji vele, da je duhan iz Amerike k nam donešen, nu ovi se vkanjuju, mi znamo, da su duhan daleko na iztoku stanujući Khinezi još prije jezero let poznali i hasnovali.

Ovomu naravskomu zakonu podvrženo je životinjstvo na isti način. Sve naše domaće živine donešene su iz Azije; kokoš, fazan, perzijska kokoš dolaze iz Indije i Khine. Predji njihovi dandanas tam živu, kak divje. A nije li na naših magjarskih sečkih volih videti, da nisu europejskoga poroda?

Vele nekoji, da je puran iz Amerike došel. To bi bila jedna živina, koja je od zapada na iztok došla. Pak kak je i ova slaba! Na šerege gine i uz najbolšu gojbu.

Ali gledimo živinu preseljenu iz iztoka na zapad: Kokoši, pure, konji, a isti štakori tak tam napreduju, da je za čuditi se. Vu Aziji je drevje podosta slabo, odonud k nam presadjeno već je vnogo lepše a od nas dalje na zapad preseljeno vu Ameriki je neizmerno lepo i bujno.

Naše, vu Ameriku prenešene črešnje, jabuke, breskve, maline tam su kak divjake lepše, nego pri nas oplemenjene.

Sve to živo svedoči, da sve, kaj je od iztoka na zapad prenešeno, vnogo bolje napreduje, nego vu svojoj pradomovini.

Isti navuki t. j. naobrazba i kultura narodov počimlje na iztoku ter se sve dalje prama zapadu širi. Khinezi poznati su, kak prvi kulturni narod. Njihove gradnje i drugo i drugo rukotvorstvo svedočilo je pred jezera let na znanosti. Od ovih prešle su znanosti na Egiptom, potlam na Grčku i Rimsku, a od Rimljanov dobili smo je mi.

Rimski gradjanski zakoni, njihovi klasični spisatelji i dandanas služe za temelj navukov naše školske mladeži.

To pak svi znamo, da smo mi europejci znanosti i umetnosti (kunšte) prenesli na zapad t. j. vu Ameriku. A i selitbe narodov išle su od istoke prama zapadu.

Čudnovito je, da oni narodi, koji su se nazad preselili vu Aziju, svi su prez traga izginuli, dočim iz Azije na zapad došavši lepo napreduju ter se pomnožavaju.

Ovak je to sudbina božanska vu naravi odredila. Sve živuće nagibje se od iztoka prama zapadu, samo jedina naša zemlja kretajuć se okolo svoje osi, baš protivni put ima t. j. obrača se od zapada k iztoku. Gde je znanost, koja čudesa naravska pregruntati more?

Velika su dela Božja, človek se do njih dohititi nemore!

G. Gy.

ZABAVA

Pesma od prelice.

Predi deklica predi,
Prav lepu nit naredi,
Da se nebu krčila,
Ni pretkalcu trgala.

Poštena je prelica,
To je stara pravica,
Ka divojka kaj vala,
Lepu tenku preju ima.

Mariju glej devicu,
Nevtrudjenu prelicu,
Je prela i delala,
Sve za dete Jezuša.

Ak buš prela vesela,
Lepu pesem pevala,
Kolovred pojde rad krog,
Lepša nit bu tekla zrok.

Tenku nit buš stvorila,
S tega se buš zmislila,
Kak življenje slabo je,
Kak ti nit pretrga se.

Tkalec bu preju hvalil,
Či se nebu ž njom žalil,
Pri Bogu buš hvalena,
Če ga naš razžalila.

Verno devojka predi,
Lepu si nit naredi,
Smrt bu nit pretrgnula,
Da bu konec življenja.

Kaj si buš tu naprela,
Vu večnost sobom vzela,
Naj bu moja pesmica,
Vam za navuk prelicam.

Tomo Laczkovics.

Dva prijatelja.

(Konec.)

Danas niti nije Gjurek na svoje knjige mislil, on je samo na svojega prijatelja na psa mislil.

Znaš ti Sultan, šeptal mu je vu vuho i pritisnul pesovu glavu na svoja prsa, znaš ti, da bum ja na skoro vumrl? Mi smo skupa trpeli. Ti navek trpljivo, ja višekrat netrpljivo. Ali naprama tebi sem navek dobar bil. Včera ti je, kak to više krat, nikaj drugo za jesti ne dal, kak krumperovo belinje. Ja bi ti bil rad nekaj donesel, ali sam nisam imal nikaj. Dobil sem komadič kruha, i toga sem pozabeč sam pojel, jer nisam znal, da za tebe nijo ništ ostalo. Sigurno si sada gladen, sirom ški pes? A navek moraš na lancu biti, nigdar nesmeš prosit, kak drugi psi okolo bežati, moraš dan i noč tvoga gospodara imetek čuvati, koj ti zato niti dosta hrane neda, nego te za plaču, kada pijan domov dojde, mući i z nogami riče. On veli, da med nekim mora svoju srditost zpustiti, a k tomu neima nikoga drugoga kak nas dva. Bog mi je svedok, ja sam mu se čisto svojevoljno podeval, samo da tebe sačuvam koj si još menje moreš pomoći nego ja, a ako sem imal kaj za jesti, to sem navek s tobom pošteno delil. Kak bu tebi išlo, kad bum ja vu zemlji ležal? Na to se dečak žuhko razplače. Kak sem slab, ali sem ti ipak negda pomoći mogel! Ti si bil siromašnesi od nas dveh. Ja bum gore vu nebu, a ti buš ovde ležal zvezan na lancu, i ja bum navek na te misliti moral i vu sebi reči: Sad trpi za dva, sad gladuje za dva.

Tužno je skamuskal i dečaku ruke lizal pes. Dečak je zamišljeno pred se gledal. Ovak su skupa čepeli na mrzloj zemlji pred pesom kuticom ovi dva robovi človečanskog družtva, bezobrane dete, bezobrane živinče.

Drugi dan je dopeljal zapuščeno izgledajući pijanec, jednoga jako betežnoga puklavoga i dosta zmrcvarjenoga dečaka vu špital.

Nit neplatim za njega. Niti jeden krajcar! veli muž. On na me ništ nespada. Iz pomiluvanja sem ga hranil, a za zahvalnost mi je ova zlobna grdoba mojega psa dala po šintaru zatuči. Ako ga gospoda neču ovde zadržati, naj ga hite van na vulicu. Ako se k meni natrag povrati, ja ga vubijem.

Dečaka su vu špital prijeli i odmah vu toplu postelju donesli. Prvi krat, odkad je živ, ležal je sada vu čistoj postelji.

Tu je prestal glad, tu je prestalo tučenje, tu je prestal strah.

Redovnik, koj ga je spovedal i njim se ljubezno i prijateljski spominal, zapita

ga na koncu: »Jeli si ti izbilja psa, tvojega gospodara, iz zlobe dal vubiti?

Ne, o ne! odgovori Gjurek i suze mu poteču iz lice. Ja sem to iz ljubavi napram psu dal učiniti. Bez mene bi on bil još veća sirota, pak sem si mislil: najbolje bu za njega, ako skupa iz ovoga sveta otidemo. Ja bi bil najrajši taj čin na njem sam obavil, ali kak bi to z mojemi slabemi rukami zgotoviti mogel? Ja bi ga bil samo mučil više nego on straniski človek, kojemu je vubijanje meštrija. Nego sprevadjal sam ga na tom putu k smrti, i stal sem poleg njega i k njemu govoril. Takaj sem čintara prosil, da naj na kratkom zgotovi i naj mojega dragoga psa dobro pogodi. Plaćuč si dečak z rukami obraz sakrije. I bilo je hitro gotovo, nastavi stiha i hvala Bogu, sad ga nemože nitko više mučiti.

Redovnik metne svoju ruku na glavu deaka: Kaj bi iz ovoga siromaškoga deteta biti moglo, da je pod pazkum i vu ljubavi odhranjen! Kuliko sreče bi ovo puno ljubavi srdce drugim podeljivalo, kak srečno bi samo bilo, mislil si je redovnik.

Još su se dosta dugo od dragog Boga, od večnog blaženstva i od drugih svetih spominali, dok ga redonik ostavi i k drugim bolestnikom svoju dužnost vršit otide.

Emanuel Kollay.

KAJ JE NOVOGA?

Nemir v Budapeštu.

Demonštracije protuvladinih ljudih tak su već daleko zasegle i ljudstvo zbok onoga nesrečnoga 25 §. tak ogorčale, da je celi varoš vu nemiru. Vnogi nepromišljenci napadaju ter na vulici insultiraju vladine zastupnike. Tisza Kalman pak se ve niti neuta vu orsačko spravišće prez sprevadjanja pandurov i husarov. Vu istoj orsačkoj hiži se je škandal pripetil, gde je jeden vladin zastupnik jednoga mladiča obstrelil.

Premenba vu ministeriumu.

Spomenuli smo, da nekoji ministri nakanili su službu svoju ostaviti, a iz toga glasa se je nekaj već i obistinilo. Službeni list od 23. o. m. javlja rukopis Njeg. Veličanstva kralja, koje kralj iz službe odpuća na vlastitu prošnju Fabiny Teofila ministra pravic i barona Orczy Bela ministra nutrnjih poslov. Na mesto prvoga jos nije drugi imenovan, na drugo pak opunovlastil je kralj privremeno Baross Gabora ministra komunikacije.

Kraljevska obitelj.

Familija Njegovoga Veličanstva odpotala se je iz Budapesta nazad vu Beč. Kraljica Elizabeta odišla je s Marijom Valerijom 23-ga marcziuša a pet danov potlam toga odputoval je i kralj Ferencz József vu bečku residenciju. Za ovo vreme dal je kralj vu Budapeštu vnogo audiencije, vnogi siromaki, ali vu neprilikti nalazeči se predal mu je molbu i zadobil polekšicu terha i nevolje svoje.

Manöver.

Minister honvedstva izdal je ne samo Jožefovo naredbu gledeč na vojničke vežbe (manöver), koje se čez ovo ljeto i v jesen obaviti imaju. Vežbe ove trajale budu za oficire vu reservi 28 danov a za vojnike (momke reserviste) 13 danov. Gde, vu kojem kraju budu se vežbe obavljale, o tom naredba negovori. Molbe za oprost od ovoga manövera imaju se na dotično mesto 14 danah pred pozivom pripostati.

Nova kugla.

Ne samo Nemci i Francuzi, nego, i naši domorodci počeli su već izmišljavati nova sredstva, s kojimi se bude lete ljudstvo morilo. Tóth Mihály zemeljski gospodin pokazal je vu orsačkom spravišću našem nezdavnja jednu kuglu nove forme. Ovu napravil je na posebni način jeden selski mašinista za puške i veli se, da je jako prema svojemu cilju napravljena. Kuglu budu vojnomu ministru na pregledanje poslali.

Novo kupalište vu starom Budimu.

Na Akvinkumu, onom prostoru, gde su izkopali stari rimski amfiteatrum, nadošli su nezdavnja na 15 do 20 toplih zviranjkov, koji se vu jednoj mlaki shajaju. Voda od ovih zviranjkov je v ljeti i v zimi 28 gr po Celsiusu topla, v zimi nikada se nemrzne, sadržaje vu sebi sumpor, mangant i lythium, daje na dan 168 jezer litrov vode, po čem zaslužuje pripoznanje prvih zdravotvornih toplicah; Negda su Rimljani tu vračili se proti pratinu (kostobol) a vezda bude vlastnik ovoga mesta opet javne toplice urediti dal.

Nesreća na željeznici.

Pri jednoj manšoj željezničkoj štaciji blizu Praga, poimence pri Piselyu, pošklizalo se je nekoliko vagonov vu Prag idućega brzoga vlaka iz šinjah doli. Pri tom prehitilo se je sedem vagonov, koje su se svi na komade sdrobile, buduć je vlak baš naglo išel. Četiri putniki (tri austrijanc) izgubili su pri toj katastrofi zivljenje, a veliki broj njih pretrpel je velike ozlede i rane.

Potresi.

Iz raznih stranah naše domovine dobivamo glase, da je vu nekojih krajih na jeden isti dan potres bil: Ovak vele, da je na 16 ga marsijuša vu Paulišu i Temesbresztovázcu na ovaj dan dosta čvrsti potres ljudstvo preplašil. Obedva ova mesta po utila su ga okolo poldana, nu zvan podzemnoga štropota drugo nikaj opazili nisu. Niti nikakov znamenitši kvar pri tom nije nanešen niti na jednom mestu.

Gladujući

Svet se posvud tuži na veliko siromaštvo, tužba ova je i istinita, nu mi na sebi živuči komaj si moremo predstaviti siromaštvo onih nesrečnikov, koje je udes vu velike varoše hitil. Čitamo svaki čas iz novinah nesreče ubojstva, koja se pripečaju vu varoših zbok siromaštva. N čemo ova napominjati, nego spomenemo ovde nekoliko smešnih ali isto tak žalostnih dogodijajov, koji svetlo opisuju življenje gladujućih siromakov vu velikom varošu.

Jeden mladić lepo i gospodski obečen, postavi se vu jeden hotel (oštariju) ter si naruči boš gospodski obed. Kada se je dobro najel i ve odpravjal na put, postavi se pred njega s oštarijšom skupa jeden otajni policista veleči mu: „Gospone vi idete s menom vu ime zakona na policiju!" Mladić počel se je tobože branti, al na zadaje odide s dotičnim policistom, veleči, da potlam vre dojde nazad. Ali ga je oštarjaš zabadava čekal.

Policista tobožnji bil je njegov pajdaš, koj mu je pomogel na taj način do obeda dojti, kaj je ov pak njemu vu drugom hotelu na isti način naplatil.

Drugi jeden mladić dojde vu hotel ter se na očigled svih gostov na tla hiti i na polumrtvoga potaji. Gospoda skupe se okolo njega; taki je bil i doktor pri ruki, koj je odredil toplu juhicu i malo druge okrepe, dok je napokon konštatiral, da je mladić od glada omedlel. Kada su to milosrdna gospoda počula, taki su sabrala nekoliko forintov na pripomoć siromašnoga mladiča, koj je ovu svoju fintu opet na drugom mestu tak spelal.

I ova je zanimiva: Šće se po trotuaru nobl obečeni gavalir, človek mislil bi, grof je. Opazi mala dva dečaka iduća vu školu te k sebi zazove: Sineki! reći, jeli vaš tatek doma? Doma je, odgovore deca. Nu rečite mu, da ga dam pozdraviti i da zutra dojdem k njemu, ja sem Miška bači. A jeli bi vi kaj dobroga jeli? Nu hodte s menom tu nuter, ja vam kupim nekaj dobra.

S tim odpela decu vu jeden hotel, gde naruči fini obed za decu i za sebe: Kaiz se je dobro na obedoval, reče kelneru, da mu na decu popazi, a on da ide po svoju suprugu i taki dojde.

Kelner je stopram potlam dugoga čekanja od dece zezual, da to nije tatek njihov, nego samo nekakov Miška baci, koj jih je pozval na obed.

Evo dragi seljani medjimurski, vu ovih par pripovedkah vidite mali kip varoškoga življenja. Vnogo bi vam od toga još pisati mogli. Gde su oni glasoviti gavaliri, koji bogatuše znaju napompati? oni nobl prosjaki, koji sačinjavaju živi kip varoškoga siromaštva itd. itd?

Hvalimo dragomu Bogu, da je nam na selu ipak lepše življenje dal. Nijmo s onimi misliti, koji kriče: Hej blaženi varošćani, njim je Bog lepo dal svega imaju vu izobilju uživaju se onoga, o čem mi seljani niti nesenjamo, ar pri nas hvala Bogu nišče od glada neomedleva na selu, niti nije još prisiljen na prefrigani način do penezov ili do kruha dojti. I najslabeši težak zasluši si svakdašnjega kruheka med nami dočim vu varošu ima jezera ljudih, koji bi radi za falaćec kruha celi dan delali, ali posla dobiti nemoreju.

Magjarska slovnica.

Razgovor od cirkve.

Beszélgetés a templomról.

— Ov je naj bližši put k cirkvi.
Ez a legközelebbi ut a templomhoz.
— Po ovom putu nije moć iti.
Ezen az utonem lehet menni.
— Ja sem se ves zblatil.
Én egészen besároztam magamat.
— Nije veliki kvar, sluga bude nekaj više posla imal.
Nem nagy kár, a szolgának valamivel több dolga lesz.
— Nut! vre smo na piacu.
Nos! már a piaczon vagyunk.
— Mi imamo jošče sto koračajev iti.
Nekünk kell még száz lépést menni.
— Ovo je cirkva.
Ez a templom.
— Ona je jedna med naj lepšeh okolici
Ez egyike a legszebbeknek a vidéken.
— Iz nutra je vnogo lepše.
Belül sokkal szebb.
— Stupi su jako visoki.
Az oszlopok nagyon magasak.
— Ona je poleg vezdašnjega načina zezidana.
Az a mostani mód szerint van épitve.
— Ima troja vrata.
Van három ajtaja.
— Orgule jesu jako glasne.
Az orgona nagyon hangos.
— Ljudi počimlju popevati.
Az emberek énekelni kezdenek.
— Dopada se njim popevka pak igranje?
Tetszik önnek az ének meg a játék?
— Ja nerazumim muzike.
Én nem értem a zenét.
— Na oltarsh vnožina sveč gori.
Az oltárokon a gyertyák sokasága ég.
— Akoprem je cirkva velika, vendar je puna ljudstva.

Noha a templom nagy, mégis tele van emberrel.
— Dan danas ide više ljudih vu cirkvu iz novozvedlivosti kak iz pobožnosti.
Ma napság több ember megy a temlomba kiváncsiságból mint ájtatosságból.
— Mladi ljudi šepčeju skoro nepreztance.
A fiatal emberek suttognak majdnem szünet nélkül.
— To bi se moralo prepovedati.
Ezt meg kellene tiltani.
— Kaj vnogi, koji nikakvoga srama nemaju, maraju zato, ako te i opomeneju.
Sokan, akiknek semmi szégyenérzetük nincs, mit törődnek azzal ha meg is intetnek

Nekoja horvatska prirečja. (Na redke.)

Kaj ti hasni tvoje znanje?
Ako nitko nezna za nje.

Kakva god je terženen mesa,
Takva biti zna i vera.

Koj vu nadrih hrani kaću,
Od nje dobi griz za plaću.

Mešter mestra delo kara,
Svaki ipak ljude vara.

Na greh tudji, koj se hrusti,
Nek se greh i njemu grusti.

Nema mesta onde tužba,
Gde se svestno viši služba.

Od pravoga nigdar tata,
Ti nezapreš dobro vrata.

Proti smrti, niti vraća,
Niti je gde najti draća.

Redko telo je prokšeno,
Od nevolje i zla treno.

Svet istinu čut nemore,
Zato redki ju govore.

Tolvajov se on neboji,
Koj pri možnji slabo stoji.

Ufanje, koj v Boga meće,
On se nikad vkanit neće.

Večkrat se na večer plače,
Koj veselo zaran skače.

Vek se vu zlu ufaj bolje,
V dobru pak se boj nevolje.

Čim na više se tko diže,
Tim bu opal jednoč niže.

Zlato bu ostalo zlato,
Če opadne i vu blato.

Ako nikaj nemaš vkesi
Ako si pošten, bogat jesi.

Iz lehka se vužge sama,
Gge je blizu ognja slama.

Kaj je telo bez življenja,
To je človek bez poštenja.

Lažcu dosta je pokore,
Da ostaret laž nemore.

Lepota je svigder draga,
Ako je prem i bez blaga.

Nega ki bi nerad bolje,
Makar mu i ni nevolje.

Nikaj težko nij kreposti,
Njoj svi puti jesu prosti.

Početek je večkrat dala,
Velkoj sreči stvarka mala.

Prezno bude imal pije,
Ki god k delu nema volje.

Volja lahko čini delo,
Ako se i poti čelo.

Lažgie ruža, onde vera,
Ona više nevečera.

Emmanuel Kollay.

Prosimo naše poštivane predplatnike, koj su nam s predplatami dužni, naj nam vu fertalju leta svoje zaostatke pošleju pak predplate ponoviju!

Takaj prosimo one poštuvane Medjimurce, koji bi mogli, pak si nedriju novine, naj predplatiju! Im bo'š ga priatelja nebudu nigdi na tem svetu našli, kak su ove novine koje se samo zaradi puka medjimurskoga pišeju i štampaju. Vu vezdašnjem vremenu jaj onomu, koj nenapredije, ar on zaostane. Ve vre svigdi čtaju novine ludi i naši najnajbližeši susedi prek Drave, prek Mure i na Stajeru. Srči vaša dragi Medjimurci, da i vi imate priatelje, koji za vas pišeju pak vam priliku daju, da se za neštere fo intace merete zabavljati pak vučiti se i nap edovati.

Kada vam svim vu novim fertalju leta preporučimo još jedenput vaše novine: Ostanemo i nadalje s poštuvanjem vaš i tinski priatelj: **Urednik.**

Licitacije.

Proti Dokleja Imri 26-ga aprila vu Csakovcu.

Proti Füles Lovrencu, Janošu i Mari, 12-ga aprila vu Hodošani.

Proti Kofják Ištvanu 23-ga aprila, vu III. dištriktušu.

Proti Kozják Ištvanu 13 ga aprila vu Szavszkaveszi.

Proti Hatlak Martinu 2 ga aprila vu IV. dištriktušu.

Kolendar.

(Od 31 ga do 6-ga)

31 Nedelja. Amot priz.
1. Pondeljek. Hugon bisk.
2. Tork. Ferencz P.
3. Sreda. Richard †
4. Četrtek. Izidor.
5. Petek. Vincencius priz. †
6. Subota. Celestin papa †

CENA ŽITKA.

Kuruza 4.90 Pšenica 7.— 7.20 Hrž 5.15 Ječmen 5.25 Zob 5.70 Grah beli 8 — žuti 8. -

LOTTERIJA.

Grac 24. marciuša 1889.

16 29 25 19 38

VASUTI MENETREND

CSÁKTORNYÁN

Indul.

Prágerhoz felé.

Reggel	6 óra	32 perczkor	postav.	)	Prágai idő
Délután	4 „	13 „	„	)	
Éjjel	1 „	14 „	gyorsv.	)	

Kanizsa felé.

Reggel	5 óra	5 perczkor	gyorsv.	)	Bécsi idő
Délben	11 „	55 „	postav.	)	
Éjjel	10 „	21 „	„	)	

Varazsd felé.

Reggel	7 óra	— perczkor	vegyesv.	)	Prágai idő
Este	10 „	27 „	„	)	

Érkezik.

Prágerhoz felől.

Reggel	4 óra	42 perczkor	gyorsv.	)	Prágai idő
Délben	11 „	27 „	postav.	)	
Éjjel	9 „	53 „	„	)	

Kanizsa felől.

Reggel	6 óra	39 perczkor	postav.	)	Bécsi idő
Délután	4 „	17 „	„	)	
Éjjel	1 „	27 „	gyorsv.	)	

Varazsd felől.

Reggel	4 óra	50 perczkor	vegyesv.	)	Prágai idő
Este	9 „	13 „	„	)	

Odgovorni urednik:

MARGITAI JOZSEF.

Máriaczelli gyomorcsöppek.

Kitünő hatásu szer a gyomor minden betegségeiben.

Védjegy.

Folülmulhatatlan étvágyhiány, gyomorgyöngeség, rossz illatu lehelet, felfuvodás, savanyu felböfenés, kolika, gyomorhurut, gyomorgörcs, homok- és darakepződés, tulságos nyálkaképződés, sárgaság, undor az hanyás, fájdalmas gyomortelenedés, gyomorgörcs, szekszorulás, a gyomormak etelekkel és italokkal való tulterhelése, gilisztak, lep-, máj- és aranyeres bántalmak esetellen. — Egy üvegese ára használati utasitással együtt 40 kr., kettős palaczk 70 kr.

Központi székküldés **Brády Károly** gyógyszerész által **Kremsierben** (Morvaország).

Kapható minden gyógyszertárban.

Óvás! A valódi máriaczelli gyomorcsöppeket sokat hamisitják és utánozzák. A valódisag jeléül minden üvegnek piros, a fenti védjegygyel ellatott borítékon kell gömgölve lennie, és a minden üveghez mellekelt használati utasitáson meg kell jegyezve lenni, hogy az Kremsierben Gusek Henrik könyvnyomodájában nyomatott. 6 ... 88 U

Valódi minőségben kapható: **Zágráb**: Az irgalmasrendiek gyógyszertárában. Čermak József gyógysz. Hrzić Sándor gyógysz. Katkić Ant. E gyógysz. Pečić József gyógysz. Pospišil S. gyógysz. **N.-Kanizsán** Prager Béla gyógysz. **Kapronczán**, Werli Mikra gyógysz. **Ludbreg**, Konbreg József gyógysz. **Murszombat**, Bölcs B. gyógy. **Pregrada**, Bilinski Hippol. gyógysz. **Szt. György**, Pollatschek R. gyógysz. (Határőrvidék.)

928 szám tk 89

Árverési hirdetmányi kivonat

A csáktornyai kir. jbiróság mint tlkvi hatóság közhirré teszi, hogy Puklavecz Márton és Mária végrehajtatónak, Hatlak Mártin és neje végrehajtást szenvedő ellni 100 ft tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a nkanizsai kr. törvényszék a csáktornyai kir. jbiróság területén lévő IV hegykerületi 145 tk: 236 hrsz. a- ingatlanból Hatlak Mártint és nejét Jurkovits Máriát fele részben illető jutalékukra 316 frt 50 kr. becsértékben az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az

1889 évi aprilis hó 2-án d. u. 3 órakor

a IV hegykerületi biró házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Arverezri szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 százalékát vagyis 31 frt 65 krt készpénzben vagy az 1881. LX. t. cz, 42 §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881 évi november hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX t. cz. 170 § a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezeséről kiállitott szabályszerü elismervénye átszolgáltatni.

Kelt Csáktornyán a kir. jbiróság mint tlkvi hatóságnál 1889 február 24-én 884

4587 szám tk; 88

Árverési hirdetményi kivonat

A csáktornyai kir. jbiróság mint tlkvi hatóság közhirré teszi, hogy Zalamegye összesitett árvatára végrehajtatónak, Doklea Imre és neje végrehajtást szenvedő elleni 423 frt 50 kr, 85 frt és 118 frt 79 kr tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a nkanizsai kir. törvényszék a csáktornyai kir. jbiróság területén lévő csáktornyai 141 tk. 158|b hrsz. a. és csáktornyai 810 tk. 158|c hrsz. a. egészben 826 frtra becsült ingatlanra a csáktornyai 747 tk. 673 hrsz. a. ingatlanok Doklea Imrét illető fele részére 110 frt ingyanitt 986 hrsz. a. fele részére 7 frt becsértékben az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az

1889 évi aprilis hó 26-án d. e. 10 órakor

a jbiróság tlkvi irodájába megtartandó nyilvanos árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 %-át vagyis 83 frt, 60 kr, 11 frt 70 krt készpénzben vagy az 1881. évi 60 t. cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881 évi november hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elholyezéséről kiállott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Csáktornyán a kir. jbiróság mint tlkvi hatóságnál 1888. deczember hó 12-én. 882.

---

212 szám tk: 889,

Árverési hirdetmény.

A perlaki kir. jbiróság mint tlkvi hatóság közhirré tesz, hogy kiskoru Mattarics György, Pál és Franciska végrehajtatóknak néhai Füles Lőrincz örökösei lőtül kiskorra Füles Iván és Füles Mária végrehajtást szenvedettek elleni ügyekben 75 frt tőke ennek 1886 év január 1-től járó 8 százalékos kamatai 14 frt 95 kr és 6 frt 90 kr eddigi ezuttal 6 frt 15 k-ban megállapitott s a még felmerülendő költségek kielégitése czéljából a nkanizsai kir. törvényszék a perlaki kir. jbiróság területén fekvő hodosáni 127 sztjkvben A I 143 hrsz. a. ingatlanból Füles Iván és Mária illető ½ része 176 frt a hodosáni 1233 sz. tjkvben A †. 2049 hrsz a. ingatlanból u. a. illető ½ rész 62 frt végül a hodosáni 1234 sztjkvben A †. 615|a hrsz. a. felvett ingatlanbol, ugyanóket illető ½ rész 68 frt becsárban Hodosában a községbiró házánál

1889 évi aprilis hó 12-én d. e 10 órakor

megtartandó nyilvános árverésen eladatnak.

Kikiáltási ár a fennebb kitett becsér.

Kelt Perlakon a kir. jbiróság mint tlkvi hatóságnál 1889 január hó 15-én 883

4586 szám tk: 88

Árverési hirdetményi kivonat

A csáktornyai kir. jbiróság mint tlkvi hatóság közhirré teszi, hogy Zalamegy összesitett árvatára végrehajtatónak, Kofják István és neje Zsuman Magdolna végrehajtást szenvedő elleni 83 frt 77 kr tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a nkaizsai kir. törvényszék a csáktornyai kir jbiróság területén lévő III hegykerületi 137 tk. 173|2 hrsz. a. 340 frt, 173|4 hrsz. a. 100 és 173|5 hrsz. a. 97 frtra becsült ingatlanra az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az

1889 évi aprilis hó 23-án d. e 10 órakor

a III hegykerületi biró házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fog

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 %-át vagyis 30 frt 10 frt és 9 frt 70 kr készpénzben, vagy az 1881 évi LX. t. cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881 évi november hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállott szabályszerü elismervényt átszolgáltattni.

Kelt Csáktornyán a kir. jbiróság mint tlkvi hatóságnál 1888 december 12-én 881

4585 szám tk: 83

Árverési hirdetményi kivonat

A csáktornyai kir. jbiróság mint tlkvi hatóság közhirré teszi, hogy Zalamegye összesitett árvatára végrehajtatonak, Kozják István végrehajtást szenvedő elleni 155 frt tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a nkanizsai kir. törvényszék a csáktornyai kir. jbiróság területén lévő a szávszkoveczi 66 tk. 59 hrsz. a. 106 frtra becsült egész ingatlanra, a szávszkoveczi 68 tk 174 hrsz. a. 490 frtra becsült egész ingatlanra, a szávszkoveczi 12 tk. 12|b hrsz. a. felére 483 frt, 81|c hrsz. a. felére 59 frt. 92 hrsz. a. felére 195 frt, 113|b hrsz. a. felére 202 frt, 134|c hrsz. a. felére 155 frt, 135|c hrsz. a felére 133 frt, 167|b hrsz. a. felére 76 frt, 176|c hrsz. a. felére 46 frt, 197|c hrsz. a. felére 38 frt, 235|c hrsz. a. felére 106 frt becsértékben az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az

1889 évi aprilis hó 13-án d e. 10 órakor

a szávszkoveczi biró házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát vagyis 10 frt 60 kr, 49 frt, 48 frt 30 kr, 5 frt 90 kr, 91 frt 50 kr, 20 frt 20 kr, 15 frt 20 kr, 13 frt 30 kr, 7 frt 60 kr, 4 frt 60 kr, 3 frt 80 kr, 10 frt 60 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881 évi november hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Csáktornyán a kir. jbiróság mint tlkvi hatóságnál 1888 deczember 11-én 880.

Jó tanács

ugyanat ott! E szavak igazságát különösen betegségi esetekben lehet megismerni legjobb kozondratok. A betegeknek intézéshez a legszivesebb kéz jöttek Richter kiadóhoz, rajtakkal elkerült ha könyv elküldésert. Mint a szerencsésen meggyógyultak hozzanyomatott értesitése hiányujak a bemo fogalt hatnak kivétse által meg oly betegek is gyógyulast nyertek, a kik mar minden remenyt feladtak. E könyv, melyben hasznos tanacsok erednenyei vannak leirva megerdemli a legkomolyabb figyelembevetett minden beteg reszerol, barmi tajban is szenvedjen. Ki e becses konyvet megszerezni ohajja az irja egyszerüen egy levelezés lapra magyar nyelven. Egy betegbakrafot es pontos czimet s czimezze a levelező lapot Richter kiado-tulajdonoshoz Lipseben. A megküldes ingyen tortenik.

799

A miskolczi gyalogsági és lovas laktanya összes cement és csatornázási munkáinak vállalkozója.

Az épitészeti idény megkezdtével, bátorkodom azon tisztelettel jelentést tenni miszerint raktáromban a legkitünöbb minőségü

Épitészeti-mész, hyprauli-mész, roman-cement,

Portland-cement,

valódi perlmoosi portland-cement, mező és vakolat-gipsz

készletet tartok **eredeti gyári árak** mellett; továbbá: a helyben **ujonnan szerkesztett prés rendszer szerint berendezett cement-áru gyárban**, kitünő és valódi portland-cementből lemezeket, természetes, vörös és fekete szinben, különféle nagyságban, közönséges és mesterséges márványban gyártok; mindennemü **épület diszitményeket** szállitok, elvállalok cement-épitési munkálatokat u. m. *venezianai-terrazi, granit-, mozaik-padozat, cement-talapzat, vizrezető cement-csatorna, falak szárazzá tétele, vizrezetékek helyreállitását, szarvasmarha ablak sorompók; ablak-lehütő-kádak és vizgyüjtők elkészitését.*

Steyer homokkövet, karszti és karrarai-márványt, kelheimi, metlahi, keramit és karrarai-márvány lapokat, elszigetelő kátrányos lemezeket — különösen előnyösek falak száraz állapotbani megtartására — **kőszénkátrányt, asphalt, kőfedél pép lapokat, tüzmentes téglákat — keresztágakat, falkapcsokat**, a legjobb minőségü vasból ugyszintén **gazdasági gépeket** és **szerszámokat** stb. **a legolcsóbb árak** mellett szállitok; **általában minden az épitészeti és gépszakmába vágó megrendelések** a leggyorsabban és legjutányosabban teljesittetnek.

Ezenkivül becses tudomására hozom, hogy **tüzmentes tiszta chamotte kályhákat** a legjutányosabb árakban folytonos készletben tartok,

SARTORY OSCÁR
Nagy-Kanizsán.

872 3-3 **Fiók: Miskolczon.**

Nyom. Fischel Fülöp laptulajdonosnál Csáktornyán.

Első magyar általános biztositó társaság Budapesten.

I. TÜZ-, SZÁLLITMÁNY- ÉS JÉGBIZTOSITÁSI ÜZLET.

KIADÁSOK. **Harmincegyedik évi zárszámla 1888. jnauár 1-től december 31-ig.** **BEVÉTELEK.**

KIADÁSOK	frt	kr.	frt	kr.
I. Tüzbiztositás.				
Kifizetett károk a viszonbiztositott rész levonása után	1632946	51		
Függőben maradt károk tartaléka ...	95587	99		
Szerzési költségek a viszontbiztositott rész utáni bevétel levonásával	358965	87		
Jövedelmi adó és bélyegilletékek	108480	34		
Postabérek	48282	89		
A tüzbiztositási üzletet terhelő igazgatási költségek	289065	87		
Behajthatlan követelések leirása	5955	12		
A következő évek készpénz-dijtartaléka a viszontbiztositott rész levonása után és minden megterhelés nélkül	1787428	65	4327513	24
II. Szállitmány-biztositás.				
Kifizetett károk a viszontbiztositott rész levonásával	77902	33		
Függőben maradt károk tartaléka ...	13133	54		
Szerzési költségek	14479	27		
A szállitmány-biztositási üzletet terhelő igazgatási költségek	10897	75		
A következő évnek dijtartaléka a viszontbiztositott rész levonásával ...	22908	76	139371	65
III. Jégbiztositás.				
Viszontbiztositások és törlések	217702	89		
Kifizetett károk a viszontbiztositott rész levonásával	903609	46		
Szerzési és igazgatási költségek a viszontbiztositások utáni bevételek levonása után	196395	43		
Behajthatlan követelések leirása	1292	53	1329000	31
A társaság tartaléktőkének kamata ...			85638	37
1888. évi nyeremény			486640	12
			6368163	69

BEVÉTELEK	frt	kr.	frt	kr.
1887. évi nyeremény-számla maradvány			1699	61
I. Tüzbiztositás.				
Az 1887. évről áthozott készpénz dijtartalék a viszontbiztositott rész levonásával és minden megterhelés nélkül	1836511	26		
440943517 frt 98 krnyi kötött biztositások után valamint a folyó évben lejárt dijrészletekből befolyt dijak 4273492·79; levonva: törlesztett dij k 416203·78, viszontbiztositási dijak 452897·19, lejárt visszbiztositási dijrészletek 745825·84 — 1614926·81	2658565	98		
Az 1887. évben fennmaradt tartalék függőben volt károkért	93912	03	4588989	27
II Szállitmány-biztositás.				
Az 1887. évről áthozott dijtartalék ...	13732	16		
23267460 frt 61 kr. kötött biztositások utáni dijak 132035·02; levonva: törlesztett dijak 3499·97, viszontbiztositási dijak 30340·43 — 33840·40	98194	62		
Az 1887. évben fe maradt tartalék függőben volt károkért	11855	59	123782	37
III. Jégbiztositás.				
37035009 frt 57 krnyi kötött biztositások utáni dijak	1262463	15	1262463	15
IV. Egyéb bevételek.				
Beváltott szelvények után valamint egyéb befolyt kamatok és árfolyamnyereség, eladott értékpapirok és idegen pénznemek után	329674	02		
Társasági házak tiszta jövedelme ...	61555	27	391229	29
			6368163	09

VAGYON. **Mérleg-számla 1888. december 31-én.** **TEHER.**

VAGYON		frt	kr.
Elhelyezett tőkepénzek: az első hazai takarékpénztárnál, az egyesült budapesti fővárosi takarékpénztárnál, az orsz. központi takarékpénztárnál, a pesti m. kereskedelmi banknál, a m. ált hitelbanknál és m. k. állami kincstári pénztárjegyekben		2912547	58
2000,000 — m. kir. 5%-os papirjáradék á 93.50	1870000·—		
110160 — 918 db. m. vasuti kölcsönkötvény á 143.50 = ...	131733·—		
375.000 Lira olasz alapitv. kötvények á 94.50 = 354375 fr. á. 47.75	169214·06		
Pesti Lloyd társ. kötvények és egyéb érték-papirok árfolyam szerint	523514·—		
a fenti értékpapirok után az év végéig esédékes kamatok	23438·38	2717899	41
Leszámitolt visszleszámitolt és egyéb váltók		480752	63
A társaság házai Budapesten		1210000	—
Különféle adósok			
a) Pénzkészlet és maradványok a képviselőségeknél		781376	58
b) Maradványok idegen biztositó intézeteknél ...		350352	67
Jégbiztositási osztály folyó számlán		326755	06
Központi pénzkészlet		23327	22
A következő években lejáró dijváltók és dijkötelezvények összege	11667972.82		
		8803010	58

TEHER		frt	kr.
Részvényalaptőke: teljesen befizetett 2000 egész részvény á 1000 forint	2,000,000—		
Részvényalaptőke: teljesen befizetett 2000 fél részvény á 500 forint ...	1,000,000—	3000000	—
Társasági tartaléktőke		2226597	00[1]
Tüzbiztositási dijtartalék készpénzben a viszontbiztositott rész levonásával és minden megterhelés nélkül	1787428·65		
Szállitmány biztositási dijtartalék készpénzben a viszontbiztositott rész levonásával és minden megterhelés nélkül	22908·76	1810337	41[2]
Tüzbiztositási függő károk tartaléka		95587	99
Szállitmány biztositási függő károk tartaléka		13133	54
Árkülönbözeti tartalék		300000	—
Dunaparti házadó tartaléka		54348	16
Különféle hitelezők		121963	32
Előbbi évekről eddig fel nem vett osztalékok		1119	
Első magyar általános biztositó társaság Lévay-alap		67819	17
Tisztviselők nyugdijalapja		491050	17
Életbiztositási osztály folyó számlán		134414	10
1888. évi nyeremény		486640	12
		8803010	58

[1] A tartaléktőke az 1888. évi nyereményből emelkedett ... 2362983 frt 04 krra

[2] A dijtartalék az 1888. évi nyereményből emelkedett ... 1848530 frt 13 krra

II. ÉLETBIZTOSITÁSI ÜZLET.

KIADÁSOK. **Huszonhatodik évi zárszámla 1888. január 1-től december 31-ig** **BEVÉTELEK.**

KIADÁSOK	frt	kr.	frt	kr.
Törlesztett kötvények dija	98137	29		
Visszaváltott kötvényekért	229784	50		
Haláleseteknek után kifizetett kárösszeg ..	715707	82		
Lejárt kiházasitási tőkékért	443311	44		
Kiházasitási biztositásoknál haláleset következtében dijvisszatérités	61566	94		
Függőben levő károk tartaléka	182901	31		
Évjáradékokért	16617	70		
Viszontbiztositási dijak	41679	23		
Bélyegekért	38753	49		
Irodai bér, postadijak, nyomtatványok, uti és egyéb költségek	97316	99		
Tiszti fizetések	57911	96		
Jövedelmi adóért	24715	42		
Orvosi dijakért	15655	62		
Szerzési és dijbehajtási költségek ...	139739	18		
Behajthatlan tartozások leirása	7259	43	2171388	32
Dijtartalék ez év végén			13414368	10
1888. évi nyeremény			278913	86
			15864670	28

BEVÉTELEK	frt	kr.	frt	kr.
A mult évből áthozott dijtartalék ...			12617652	10
Befolyt dijak: ez évben kiállitott kötvények után	245585	11		
az előbbi években kiállitott kötvények után	2136212	99		
a biztositott tőke emelésére forditott nyeremények ...	19294	20	2399092	30
Mult évi függőben volt károk tartaléka			143221	38
Illetékek			48342	62
Kamatjövedelem			656361	88
			15864670	28

VAGYON. **Mérleg-számla 1888. december 31-én.** **TEHER.**

VAGYON	frt	kr.
Értékpapirok ... ... 12049196 frt 54 kr		
ugyanis:		
4,419.400 frtnyi magyar földhitelintézeti 5%-os záloglevelek 100 frtjával	4419400	—
965.000 frtnyi magyar földhitelintézeti 4½%-os záloglevelek 100 frtjával	965000	—
27360 frtnyi m. földh. 5% ércz ért. zálogl. 118³⁄₁₀ frtjával	32366	88
13900 frtnyi pesti magyar kereskedelmi bank 6%-os záloglevelei 100 frtjával	13900	—
1000000 arany frtnyi magyar vasuti beruházási kölcsön 4½%-os elsőbbs. kötvények 117½ frtjával	1175000	—
300000 frtnyi Budapesti közuti vaspálya-társasági 4½%-os részlet kötvények 96 frtjával	288000	—
2136600 frtnyi magyar északkeleti vasut 5%-os ezüst els. kötvények 98 frtjával	2093868	—
546200 frtnyi Budapest fővárosi 5%-os kölcsön-kötvények 100 frtjával	516200	—
Beszterczebánya-brezovai és piski-vajdahunyadi vasuti els. kötvény	1181232	85
Magyar kir. állampénztár-jegyek	1329000	—
12252 Lire 50 c. olasz 5%-os járadék és kamatai ...	5528	81
1888-ban esed. kamat és elszám. pénzküldemény ...	186900	21
Jelzálog-kölcsönök	191047	89
Kötvény-kölcsönök	1577543	—
Viszontbizt. kötvény-kölcsönök	21696	98
A központ tartozása folyó számlán	134414	10
Vezér- és főügynökségek s mások tartozásai	332452	30
	14487341	02

TEHER		frt	kr.
Dijtartalék	13689458·12		
levonva a viszontbiztositási dijtartalékot	275090·02	13414368	10
Biztossági alap		230649	45
Kiházasitási tőkék nyereménye		365114	50
Függőben levő károk tartaléka		182901	31
Dijleszállitásokra vonnatkozó nyeremények tartaléka		1521	64
Előre fizetett dijak 1889. évre		2623	29
Fel nem vett nyeremények 1887. évről		1	44
Viszontbiztositó intézetek és mások követelései... ...		6247	43
1888. évi nyeremény		278913	36
		14487341	02

Budapest, 1888 december hó 31-én.

Pecz Vilmos, életbiztositási osztályfőnök.

AZ IGAZGATÓSÁG:

Harkányi Frigyes, **Lévay Henrik,** **Ormody Vilmos,**

Igazgató-helyettes: **Ullmann Károly Pál,** igazgató.

Jeney Lajos, a központi könyvezés főnöke.

Kaczvinszky János, életbiztositási könyvvivő.

A fenti zárszámlákat és mérlegeket megvizsgálván, azokat a törvényben s az alapszabályokban meghatározott elvek szerint készülteknek és azok egyes tételeit a fő- és segédkönyvekkel teljesen megegyezőknek találtuk.

Budapest 1889. márczius hó 14-én.

A FELÜGYELŐ BIZOTTSÁG:

László Zsigmond, **Tornyai Schosberger Zsigmond,** **Szitányi Izidor.**